

ПЕРШИЙ ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР МІНІСТР УКРАЇНИ
МІНІСТР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
вул. Грушевського, 12/2, Київ, 01108.
телефон: (044) 256 7624; телефакс: (044) 254 0584

До листа
Рахункової палати України
від 29.07.19 № 16-2210

Мінфін (Маркаровій О. С.)
Мінінфраструктури (Омеляну В. В.)
Мінприроди (Семераку О. М.)
Мінагрополітики (Трофімцевій О. В.)
МВС (Авакову А. Б.)
ДФС (Гутенку Д. В.)
Держпродспоживслужба (Лопі В. І.)
Нацполіція (Князеву С. М.)

Прошу опрацювати в межах компетенції, вжити заходів до усунення виявлених порушень та за результатами поінформувати Рахункову палату і Кабінет Міністрів.

З питань, що потребують прийняття рішень Урядом, подати узгоджені пропозиції в установленому порядку.

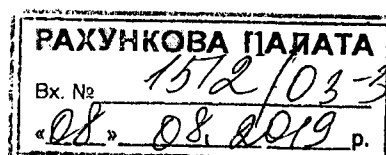
САЄНКУ О. С.
БОНДАРЕНКУ В. В.
Мін'юст (Петренку П. Д.)
Адміністрація Держприкордонслужби
(Дейнеку С. В.)
Держмитслужба (Нефьодову М. Є.)
Рахункова палата (Пацкану В. В.)

ПЛІСУ Г. В.

Ящук В. В., інд.21, Вержиховському О. М. – відповідно до компетенції

Олександр КУБІВ

ДЕПАРТАМЕНТ ДОКУМЕНТООБИГУ
ТА КОНТРОЛЮ СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ
№ 26372/1/1-19 від 07.08.2019 15

№1512/03

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@uc-rada.gov.ua

29.07.2019 № 16-2210

На № _____ від _____

Прем'єр-міністрові України
Гройсману В. Б.

Щодо результатів аудиту

Шановний Володимире Борисовичу!

На засіданні Рахункової палати 09.07.2019 розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України і за підсумками обговорення прийнято рішення.

Згідно з частиною третьою статті 39 Закону України «Про Рахункову палату» надсилаємо відомості у формі рішення Рахункової палати (додається) і просимо поінформувати про вжиті за результатами розгляду заходи.

Додаток: на 12 арк.

З повагою

Голова

В. В. Пацкан

67
0305

РАХУНКОВА ПАЛАТА

Р І Ш Е Н Н Я

від 09 липня 2019 року № 17-1

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України. За підсумками розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А :

1. Протягом 2017–2018 років і I кварталу 2019 року в Україні не забезпечено створення ефективної системи справляння єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України (далі – єдиний збір) з транспортних засобів, що перетинали державний кордон України (ввезення, транзит). Як наслідок, надходження до Державного бюджету України від використання суб'єктами, які перетинали державний кордон України, транспортної інфраструктури України були незначними і не становили вагомій компенсації витрат державного бюджету на відновлення автомобільних доріг України.

1.1. У періоді, що досліджувався, до державного бюджету надійшло понад 1,5 млрд грн єдиного збору (у 2017 році – 431,3 млн грн, у 2018 році – 919,5 млн грн, у I кварталі 2019 року – 195,4 млн гривень). При цьому збільшення надходжень у 2018 році пов'язане, в першу чергу, з підвищенням у два рази ставок єдиного збору. Однак його цитома вага в доходах державного бюджету в дослідженому періоді була незначною і у 2017 році становила 0,05 відс., у 2018 році – 0,1, у I кварталі 2019 року – 0,09 відсотка.

1.2. У зв'язку з незабезпеченням Кабінетом Міністрів України, Мінфіном, ДФС та іншими центральними органами виконавчої влади

вжиття вичерпних заходів, спрямованих на реалізацію рекомендацій Рахункової палати, проблеми адміністрування єдиного збору, виявлені попереднім контрольним заходом Рахункової палати, мали місце в 2017–2018 роках і I кварталі 2019 року. Так, із 11 пропозицій Рахункової палати, наданих за результатами попереднього контрольного заходу, реалізовано лише 2, 5 – в стадії виконання, 4 – не виконано. Зокрема, Кабінетом Міністрів України не забезпечено:

– розроблення законопроекту щодо справляння єдиного збору у формі двох платежів: за здійснення у пунктах пропуску (пунктах контролю) заходів офіційного контролю та за проїзд автомобільними дорогами України, з урахуванням міжнародної практики справляння платежів, аналогічних єдиному збору;

– виконання вимог Закону України від 04.11.1999 № 1212 "Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України" (далі – Закон № 1212) щодо здійснення контролю у частині відповідності ставок зборів фактичним витратам на здійснення усіх видів контролю вантажів і транспортних засобів, зазначених у цьому Законі. Відсутність нормативно-правового акта, який би визначає порядок обліку надходжень єдиного збору за його складовими, а також обліку витрат на здійснення уповноваженими органами в пунктах пропуску (пунктах контролю) заходів офіційного контролю, унеможливило проведення такого обліку відповідними центральними органами виконавчої влади (далі – ЦОВВ), а отже здійснити обґрунтований аналіз відповідності ставок єдиного збору фактичним витратам на здійснення усіх видів контролю вантажів і транспортних засобів немає можливості.

Мінфіном не забезпечено вдосконалення Методики прогнозування надходжень єдиного збору, яка б передбачала врахування всіх основних чинників, які впливають на розміри його надходжень до державного бюджету.

ДФС не запроваджено повного обліку бази для справляння єдиного збору за показниками, від яких залежить сума нарахування такого збору, а також обліку його надходжень до державного бюджету за складовими.

1.3. За результатами попереднього контрольного заходу обґрунтованості планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень єдиного збору Рахункова палата ще у 2015 році звертала увагу, що непоширення плати за проїзд автомобільними дорогами України на транспортні засоби масою до 3,5 тонни (у тому числі – легкові автомобілі), зареєстровані за межами країни, не відповідає світовій практиці. В більшості країн Європи, зокрема, які мають вільні кордони з Україною (Молдові, Румунії, Угорщині, Словаччині), плата за проїзд автотранспортом з іноземною реєстрацією автомобільними дорогами цих країн здійснюється окремо від плати за проведення контролів на пунктах пропуску через державний кордон шляхом продажу платних карток (вінєток). При цьому вартість таких карток залежить як від типу транспортного засобу, так і від термінів його перебування в країні і не завжди адмініструється митними органами. За проїзд дорогами без вказаних карток встановлено штрафи, які значно перевищують вартість карток. У деяких країнах вартість

плати за проїзд автомобільними дорогами цих країн також залежить від маршруту слідування, факту використання складних інфраструктурних споруд (тунелі, мости, автобани), за що стягується додаткова плата.

Встановлено, що запровадження справляння єдиного збору з транспортних засобів масою до 3,5 тонни, що зареєстровані за межами України, за розрахунками, дасть можливість додатково залучити до державного бюджету близько 2,4 млрд грн на рік. При цьому впровадження плати за користування автомобільними дорогами України з транспортних засобів з іноземною реєстрацією шляхом купівлі віньєток сприятиме спрощенню механізму її адміністрування, а також підвищить ефективність контролю за термінами перебування автомобілів, які перетнули державний кордон України в митних режимах тимчасового ввезення і транзиту.

2. Нормативно-правове регулювання справляння єдиного збору протягом 2017–2018 років і I кварталу 2019 року було недосконалим та неузгодженим, що не сприяло його ефективному адмініструванню.

2.1. Єдиний збір не включено до переліку загальнодержавних податків і зборів, визначеного Податковим кодексом України, а також до переліку митних платежів, визначеного Митним кодексом України. Крім того, Законом № 1212 не визначено порядку проведення контролюючими органами документальних перевірок суб'єктів господарювання-перевізників щодо повноти нарахування та сплати ними єдиного збору. Як наслідок, заходи податкового і митного контролю, передбачені Податковим і Митним кодексами, під час справляння єдиного збору контролюючими органами не здійснювались.

2.2. Окремі норми Закону № 1212 не узгоджуються між собою, а також містять поняття, які не визначені чинним законодавством, що призводить до неоднозначного їх тлумачення та застосування.

Так, статтею 1 Закону № 1212 встановлено, що єдиний збір справляється одноразово залежно від режиму переміщення (ввезення, транзит), проте затверджені статтею 5 цього Закону ставки збору не диференційовані за видами режиму переміщення.

Крім того, застосоване в частині другій статті 1 Закону № 1212 поняття "режим переміщення (ввезення)" не визначено ні цим Законом, ні Митним кодексом. Також у частині п'ятій статті 2 Закону № 1212 застосовується поняття "витрати, пов'язані з відновленням автомобільних доріг", яке не визначено чинним законодавством України.

2.3. Внаслідок ліквідації Міністерства доходів і зборів України потребують усунення невідповідності між рішеннями Уряду, якими функції із забезпечення формування та реалізації єдиної державної податкової, митної політики покладено на Мінфін, а функції з реалізації державної митної політики, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування митного законодавства – на Державну митну службу, та нормами статті 4 Закону № 1212 в частині визначення ЦОВВ, на який покладається координація діяльності органів державної влади, пов'язаної із забезпеченням справляння єдиного збору, і частинами одинадцятою та

тринадцятою статтю 6 Закону України від 05.04.2001 № 2344 "Про автомобільний транспорт" в частині визначення ЦОВВ, на який покладається здійснення заходів контролю за перевізниками у пунктах пропуску через державний кордон України.

2.4. Аудитом встановлено, що Кабінетом Міністрів України, Мінфіном, Мінприроди в повному обсязі не забезпечено розроблення нормативно-правових актів, необхідних для реалізації Закону України від 06.09.2018 № 2530 "Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму "єдиного вікна" та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України" (далі – Закон № 2530), а також приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом у строки, визначені пунктом 2 розділу III "Прикінцеві та перехідні положення" Закону № 2530, а саме:

– статтею 222¹ Митного кодексу (в редакції Закону № 2530) встановлено, що у пунктах пропуску через державний кордон України органи доходів і зборів здійснюють контроль за дотриманням автомобільними перевізниками законодавства України щодо міжнародних автомобільних перевезень згідно із Законом України "Про автомобільний транспорт", зокрема в частині контролю наявності у перевізників дозвільних документів на виконання перевезень, ведення обліку автомобільних транспортних засобів, що здійснюють міжнародні перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом тощо. Порядок проведення такого контролю затверджується Кабінетом Міністрів України. Проте на час завершення аудиту порядок здійснення посадовими особами органів доходів і зборів такого контролю Кабінетом Міністрів України не затверджено;

– згідно з абзацом четвертим підпункту 2 пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 20.03.1995 № 198 "Про здійснення екологічного контролю в пунктах пропуску через державний кордон" плата за здійснення екологічного контролю, в тому числі радіологічного, включається до складу єдиного збору в пунктах пропуску через державний кордон у розмірі, визначеному законодавством. Водночас відповідно до змін, внісених Законом № 2530 до Митного кодексу та Закону № 1212, ці види контролю не передбачені заходами офіційного контролю;

– до Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.10.2002 № 1569 (далі – Порядок № 1569), з 05.10.2011 (дати внесення останніх змін до цього Порядку) до часу завершення аудиту не внесено зміни з метою його приведення у відповідність із чинним законодавством України, у тому числі Законами № 1212 і № 2530. Встановлено, що Мінфіном розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2002 р. № 1569 та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 09 липня 2008 р. № 636", яким запропоновано викласти в новій редакції Порядок справляння єдиного збору у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон та розрахунок суми єдиного збору з урахуванням норм вказаних законів, а також підвищення

ставок цього збору. На час завершення аудиту проект постанови перебував на погодженні у Державній регуляторній службі України;

– абзацом чотирнадцятим пункту 2 Порядку перерахування до державного бюджету митних та інших платежів, які вносяться до/або під час митного оформлення, затвердженого наказом Мінфіну від 01.11.2017 № 898, зареєстрованим в Мін'юсті 23.11.2017 за № 1429/31297, в якому викладено поняття "інші платежі", яке містить, зокрема, визначення єдиного збору в редакції Закону № 1212, що діяла до внесення змін до нього Законом № 2530;

– Класифікацією доходів бюджету, затвердженою наказом Мінфіну від 14.01.2011 № 11 "Про бюджетну класифікацію", визначено найменування коду 22110000 "Єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України", що не відповідає назві збору, встановленого Законом № 1212 (в редакції Закону № 2530).

2.5. Наказом Мінфіну від 20.09.2012 № 1011 "Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій" затверджено, зокрема, Класифікатор видів транспорту, який не передбачає кодування транспортних засобів за їх видами та місткістю, визначених у статті 5 Закону № 1212, що унеможливило належний облік бази для справляння єдиного збору.

3. Мінфіном не забезпечено обґрунтованого прогнозування надходжень єдиного збору. Методика прогнозування надходжень єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України, затверджена заступником Міністра фінансів України Мярковським А. І. 20.10.2010, що застосовувалася Мінфіном, не враховувала усі необхідні показники, що впливали на обсяги надходжень єдиного збору. Зокрема, відповідно до цієї методики прогнозування показників надходжень єдиного збору на наступний бюджетний рік здійснювалось Мінфіном на базі даних його фактичних надходжень поточного року з урахуванням коефіцієнта зростання імпорту товарів. Разом з тим обсяг надходжень єдиного збору безпосередньо залежить також від кількості транспортних засобів, які перетнули митний кордон у режимі транзиту.

Крім того, у зв'язку з набранням чинності з 04.10.2018 Законом № 2530, яким внесено зміни до чинного законодавства стосовно виключення норм щодо здійснення у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України екологічного та радіологічного контролів транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, а також постановою Кабінету Міністрів України від 24.10.2018 № 960 "Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту)", якою скорочено перелік товарів, що підлягають державному контролю (у тому числі у формі попереднього документального контролю), суттєво скоротилась частина транспортних засобів, які підлягають державному контролю у пунктах пропуску (пунктах контролю), а отже які сплачують єдиний збір за проведення такого контролю (у I кварталі 2018 року кількість проведених видів контролю

становила понад 79 відс. кількості поданих митних декларацій, у I кварталі 2019 року – 15 відсотків).

4. Аудитом встановлено, що ДФС протягом 2017–2018 років та I кварталу 2019 року не забезпечено створення ефективної системи контролю за справлянням єдиного збору та виконанням доведених планових завдань з надходження цього збору до державного бюджету. Так, у 2018 році виконання планових показників надходжень єдиного збору ДФС було забезпечено на рівні 92,5 відс., у I кварталі 2019 року – 77,5 відсотка.

4.1. ДФС та її територіальними органами не забезпечено належного виконання повноважень в частині повноти обліку транспортних засобів, що перетнули державний кордон України, та контролю за правильністю визначення сум єдиного збору, що підлягає сплаті до державного бюджету, зокрема:

– не здійснювався належний облік бази для справляння єдиного збору. Недосконалість програмного забезпечення Автоматизованої системи митного оформлення "Інспектор" (далі – АСМО "Інспектор") не дозволяє забезпечити ведення деталізованого обліку транспортних засобів, які перетнули державний кордон України, та можливості систематизації (згрупування) цієї інформації, зокрема, за видами транспортних засобів і класифікацією, визначеною Законом № 1212, транспортних засобів та контейнерів, з яких згідно зі статтями 6–8 Закону № 1212 єдиний збір не справлявся або справлявся не в повному обсязі, транспортних засобів, з яких сплачено єдиний збір в розрізі митних режимів, зокрема, "імпорт" та "транзит" (у тому числі автомобілів вантажних з вантажем та без вантажу, автобусів, залізничних вагонів з вантажем та без вантажу), а також автомобілів масою до 3,5 тонни, що зареєстровані за межами України;

– переважну більшість пунктів пропуску не обладнано габаритно-ваговими комплексами, а також сертифікованими комплексами для визначення габаритних параметрів вантажних автомобілів, що створювало ризики недостовірного визначення параметрів транспортних засобів і ваги вантажів, отже і повноти сплати єдиного збору. За даними ДФС, на час проведення аудиту фактично переміщення товарів через митний кордон України здійснювалось у 74 пунктах пропуску для автомобільного сполучення. При цьому з них лише на 12 пунктах пропуску були наявні габаритно-вагові комплекси у загальній кількості 23 од., з яких використовувалися 14 комплексів (сім непрацюючих, один – підлягав ремонту і один діючий – не використовувався через відсутність сертифікації вагового комплексу). У зв'язку з цим працівниками митних постів розрахунок ваги вантажних автомобілів і вантажу, який вони перевозять, здебільшого здійснювався на підставі задекларованої у супровідних документах ваги (брутто).

Аудитом в Закарпатській митниці ДФС встановлено, що в автомобільних пунктах пропуску "Чоп", "Дякове", "Ужгород" в Закарпатській області для контролю вагових параметрів транспортних засобів перевізників зобов'язували зважувати транспортні засоби ваговими комплексами, що знаходилися на балансі Українського державного підприємства

"Укрінтеравтосервіс" (далі – УДП "Укрінтеравтосервіс"). При цьому з перевізників за письмову довідку щодо вагових параметрів, без якої працівники митниці не приймали транспортні засоби для оформлення, УДП "Укрінтеравтосервіс" справляло плату у розмірі 50 гривень. Водночас договори (угоди), які б були укладені ДФС або Закарпатською митницею ДФС щодо взаємодії з УДП "Укрінтеравтосервіс" про надання послуг зважування транспортних засобів, до аудиту не надано. За таких умов, перевізники зобов'язані були сплачувати додаткову плату за письмову довідку щодо вагових параметрів, не передбачену законодавством.

За відсутності на більшості митних постів сертифікованих комплексів для визначення габаритних параметрів вантажних автомобілів, посадові особи митних постів визначали довжину і ширину вантажних автомобілів за допомогою стандартної (побутової) виміральної рулетки та/або візуально.

4.2. Встановлено, що на час завершення аудиту інформаційний обмін за принципом "єдиного вікна" ДФС запроваджено не на всіх митних постах, включених до Переліку місць митного оформлення товарів, в яких застосовується Порядок інформаційного обміну між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом "єдиного вікна" з використанням електронних засобів передачі інформації, затвердженого наказом Мінфіну від 25.07.2016 № 657 "Про затвердження переліків даних, необхідних для функціонування інформаційно-телекомунікаційної системи органів доходів і зборів". Зокрема, на митному посту "Кучурган" Одеської митниці ДФС у період 2017–2018 років і січня – лютого 2019 року митне оформлення товарів та заходи офіційного контролю із застосуванням механізму "єдиного вікна" не здійснювались.

Водночас аудит засвідчив, що запроваджений Законом № 2530 механізм "єдиного вікна" спротив процедури перетину державного кордону України, проте суттєво не вплинув на зниження витрат часу на проходження митного контролю, а на деяких митницях ДФС навпаки цей час збільшився.

4.3. Протягом 2017–2018 років ДФС та її територіальними органами не створено ефективної системи контролю за переміщенням транспортних засобів та вантажів, які перетнули державний кордон України в митному режимі транзиту. Контроль за повнотою внесення перевізниками-резидентами платежів за проїзд автомобільними дорогами України здійснювався під час виїзду за межі митної території України такого транспортного засобу шляхом порівняння показників одометра цього транспортного засобу при виїзді з митної території України з кілометражем, зазначеним в уніфікованій митній квитанції МД-1, що була оформлена при в'їзді транспортного засобу в Україну. При цьому встановлено, що АСМО "Інспектор" не передбачає можливість обліку даних одометра вантажного автомобіля (автобуса) і не дає змоги фіксувати пункти відправлення і прибуття транспортного засобу, що не дозволяє здійснити в автоматичному режимі розрахунок суми єдиного збору в частині плати за проїзд автомобільними дорогами (за кожен кілометр проїзду).

Аналіз даних ДФС про кількість транзитних переміщень транспортних засобів і вантажів в Україну та з України засвідчив суттєву різницю між цими показниками. Так, протягом 2017 року з України вивезено тільки 55,9 відс. загальної кількості транспортних засобів, що перетнули державний кордон України в митному режимі транзиту, а також 67,4 відс. вантажів, у 2018 році – 58,2 відс. та 71,8 відс., у січні – лютому 2019 року – 85,3 відс. та 73,2 відс. відповідно. Водночас під час аудиту, а також в процесі обговорення проекту Звіту відповідно до вимог статті 35 Закону України "Про Рахункову палату" і на засіданні Рахункової палати ДФС не надано обґрунтованих відповідними фактами та статистичними даними пояснень причин розбіжностей між даними про кількість транспортних засобів і вантажів, які були ввезені в Україну та вивезені з України в митному режимі транзиту.

Таким чином, зважаючи на дані ДФС, протягом 2017–2018 років майже кожний другий транспортний засіб та третина вантажів, що перетнули державний кордон України в митному режимі транзиту, не були вивезені з території країни або залишали її з порушенням стріків, передбачених статтею 95 Митного кодексу. Як наслідок, існують ризики втрат державного бюджету від недонадходження виїзного мита, податку на додану вартість та акцизного податку.

4.4. Протягом 2017 року та січня – вересня 2018 року ДФС не виконувалися вимоги наказу Державної митної служби України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства аграрної політики України, Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 24.02.2010 № 149/162/82/97 "Про встановлення єдиної форми обліку укомплектованості місць розташування підрозділів митних органів спеціалістами, які здійснюють санітарно-епідеміологічний, ветеринарний, фітосанітарний, радіологічний та екологічний контроль за принципом "єдиного офісу", зареєстрованого в Мін'юсті 28.04.2010 за № 308/17603, щодо подання до Мінфіну інформації про укомплектованість місць розташування підрозділів митних органів спеціалістами, які здійснюють санітарно-епідеміологічний, ветеринарний, фітосанітарний, радіологічний та екологічний контроль, пояснюючи це запровадженням механізму взаємодії органів доходів і зборів, контролюючих органів та підприємств за принципом "єдиного вікна".

При цьому Мінфіном та ДФС не готувались пропозиції до відповідних ЦОВВ щодо внесення змін до цього наказу, або визнання його таким, що втратив чинність.

4.5. Аудитом встановлено, що ДФС не здійснювався обмін даними щодо транспортних засобів і товарів, що перетнули державний кордон України, з Публічним акціонерним товариством "Українська залізниця" (далі – ПАТ "Укрзалізниця") та Державною службою України з безпеки на транспорті.

Слід зазначити, що ДФС проводилися наради з ПАТ "Укрзалізниця" з питання організації інформаційного обміну, проте на час завершення аудиту угоду про інформаційне співробітництво між цими установами не

укладено, а отже обмін інформацією не здійснювався, що не сприяло забезпеченню ДФС належного контролю за виконанням її територіальними органами повноважень при митному оформленні транспортних засобів і товарів, що перетнули державний кордон України.

Так, протягом періоду, що досліджувався, згідно з інформацією, наданою ДФС, кількість залізничних вагонів, які в'їхали в Україну, на 646,7 тис. менше, ніж за даними, наданими ПАТ "Укрзалізниця", а отже існують ризики неповного справляння єдиного збору.

4.6. Територіальними органами ДФС протягом 2017–2018 років і I кварталу 2019 року не проводилися документальні перевірки пресвізників-резидентів з питань своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати єдиного збору.

Водночас встановлено, що протягом дослідженого періоду ДФС проведено 18 планових перевірок митниць ДФС, за результатами яких на чотирьох митницях ДФС виявлені порушення з питань справляння єдиного збору. Зокрема, встановлені факти відсутності відомостей в уніфікованій митній квитанції МД-1 щодо стягнення сум єдиного збору при митному оформленні 239 залізничних вагонів.

Крім того, аудитом встановлено, що митницями ДФС не забезпечено належного внутрішнього контролю за діяльністю митних постів в частині справляння єдиного збору. Так, із перевірених Рахунковою палатою семи митниць ДФС тільки на двох (Чернігівська митниця ДФС, Закарпатська митниця ДФС) проводилися окремі заходи внутрішнього контролю, за результатами яких були встановлені факти порушення законодавства працівниками митних постів при справлянні єдиного збору.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України затвердити.

2. Поінформувати Верховну Раду України про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України.

3. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України та рекомендувати доручити:

– Міністерству фінансів України, Міністерству аграрної політики та продовольства України, Державній фіскальній службі України, Державній службі України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, іншим центральним органам виконавчої влади забезпечити вжиття вичерпних заходів, необхідних для запровадження контролю за відповідністю ставок єдиного збору фактичним витратам на

здійснення в пунктах пропуску (пунктах контролю) усіх видів контролю вантажів і транспортних засобів, передбачених законодавством;

– Міністерству фінансів України, Міністерству внутрішніх справ України, Міністерству інфраструктури України підготувати пропозиції про внесення змін до Закону № 1212 щодо справляння єдиного збору у формі двох платежів: за здійснення заходів офіційного контролю у пунктах пропуску (пунктах контролю) та за проїзд автомобільними дорогами України; запровадження справляння збору за проїзд автомобільними дорогами України з легкових автомобілів, що зареєстровані за межами України, шляхом купівлі віньєток та покладання контролю за їх наявністю та дотриманням термінів перебування на митній території України, встановлених Митним кодексом України, як на Державну митну службу України, так і на Національну поліцію України, а також усунення неузгодженостей норм цього Закону і застосування термінології, визначеної законодавством;

– Міністерству фінансів України, Державній фіскальній службі України та іншим центральним органам виконавчої влади:

1) розробити проект нормативно-правового акта про визначення порядку здійснення у пунктах пропуску через державний кордон України документального контролю за дотриманням автомобільними перевізниками законодавства України щодо міжнародних автомобільних перевезень;

2) вжити вичерпних заходів щодо:

забезпечення пунктів пропуску для автомобільного сполучення габаритно-ваговими комплексами;

вдосконалення Автоматизованої системи митного оформлення "Інспектор" з метою запровадження повного обліку бази для справляння єдиного збору у розрізі показників, від яких залежить сума нарахування такого збору, обліку сум недонадходжень до державного бюджету внаслідок звільнення від справляння єдиного збору або сплати збору за зменшеною ставкою у випадках, передбачених Законом № 1212, а також обліку транспортних засобів, які перетнули державний кордон України в режимах ввезення і транзит;

– Міністерству екології та природних ресурсів України підготувати пропозиції щодо приведення положень постанови Кабінету Міністрів України від 20.03.1995 № 198 "Про здійснення екологічного контролю в пунктах пропуску через державний кордон" до вимог Законів України від 25.06.1991 № 1264 "Про охорону навколишнього природного середовища" та № 1212;

– Міністерству фінансів України забезпечити:

1) підготовку пропозицій щодо:

усунення невідповідності між рішеннями Кабінету Міністрів України, якими функції із забезпечення формування та реалізації єдиної державної податкової, митної політики покладено на Мінфін, а функції з реалізації державної митної політики, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування митного законодавства – на Державну митну службу, та нормами статті 4 Закону № 1212 щодо визначення ЦОВВ, на який покладається координація діяльності органів державної влади, пов'язаної із забезпеченням справляння єдиного збору, і частинами одинадцятою та тринадцятою статті 6 Закону № 2344 щодо визначення ЦОВВ,

на який покладається здійснення заходів контролю за перевізниками у пунктах пропуску через державний кордон України;

внесення змін до Податкового кодексу України стосовно включення єдиного збору до переліку загальнодержавних податків і зборів або до Митного кодексу України щодо включення єдиного збору до переліку митних платежів;

2) подання до Кабінету Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.10.2002 № 1569, виклавши його в новій редакції відповідно до вимог чинного законодавства;

3) внесення змін до власних нормативно-правових актів, з метою їх приведення до Закону № 1212, зокрема до:

Порядку перерахування до державного бюджету митних та інших платежів, які вносяться до або під час митного оформлення, затвердженого наказом Мінфіну від 01.11.2017 № 898, зареєстрованим в Мін'юсті 23.11.2017 за № 1429/31297, в частині застосування поняття єдиного збору;

Класифікації доходів бюджету, затвердженої наказом Мінфіну від 14.01.2011 № 11 "Про бюджетну класифікацію", в частині найменування ККДБ 22110000 "Єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України";

Класифікатора видів транспорту, затвердженого наказом Мінфіну від 20.09.2012 № 1011 "Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій", в частині кодування транспортних засобів за їх видами та місткістю, визначених у статті 5;

4) вдосконалення Методики прогнозування надходжень єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України, затвердженої заступником Міністра фінансів України Мярковським А.І. 20.10.2010, в частині урахування в ній всіх основних чинників, які впливають на розміри надходжень цього збору до державного бюджету.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Державній фіскальній службі України та рекомендувати:

– розглянути результати аудиту та вжити заходів щодо усунення недоліків і порушень, встановлених під час аудиту;

– здійснити аналіз та перевірку даних митних декларацій суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності щодо дотримання вимог Митного кодексу України стосовно транзитних перевезень, оцінити можливі втрати державного бюджету від недонадходження ввізного мита, податку на додану вартість, акцизного податку при реалізації на митній території України товарів (продукції), ввезених в митному режимі транзиту, вжити заходів щодо справляння до державного бюджету вказаних митних платежів, у разі необхідності підготувати пропозиції щодо вдосконалення законодавства в частині посилення митного контролю за транспортними засобами і товарами (продукцією), що перетнули державний кордон України в митному режимі транзиту, та повідомити Рахункову палату про результати проведених заходів;

–забезпечити належну взаємодію митниць ДФС з відповідними підрозділами Державної прикордонної служби України щодо обліку транспортних засобів, які перетнули державний кордон України;

–укласти угоду з Публічним акціонерним товариством "Українська задізняця" щодо обміну інформацією про кількість залізничних вагонів (контейнерів), які перетнули державний кордон України (з вантажами та без, в режимі в'їзду або транзиту), та з інших питань, що стосуються справляння митних платежів.

5. У зв'язку із реорганізацією Державної фіскальної служби України та утворенням Державної митної служби України надіслати рішення Рахункової палати Голові Державної митної служби України.

6. Оприлюднити рішення та Звіт на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Огня Ц. Г.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан